

Bouwen aan Europa

Europese verkiezingsprioriteiten van de VLEVA-leden

VOORWOORD

Op zondag 26 mei trekken we naar het stembokje voor de Vlaamse, federale én Europese verkiezingen.

We zullen de komende maanden dus weer heel wat discussies te slikken krijgen. Want visies botsen, zo gaat dat nu eenmaal bij verkiezingen.

Europa staat de komende jaren voor hete vuren. Moeilijke vraagstukken vergen moedige politieke beslissingen die publiek bediscussieerd en gedragen zijn. Onder de huidige, hoge druk lopen de gemoederen vaak op, en botsen belangen en opinies steeds heviger.

Maar over sommige zaken zijn we het eens. Zo kunnen we niet voorbij aan het belang van het Europese beleidsniveau.

Europa heeft een grote impact op ons. Dat is dé les die we uit de voorbije crisisjaren trekken. En net daarom moet Vlaanderen zijn stempel op Europa drukken. Wie aan het Vlaanderen van morgen werkt, mag Europa niet ondergaan of uit het oog verliezen. Sterker nog: die moet er mee richting aan geven.

Dit memorandum is een bescheiden bijdrage hieraan. U ontdekt er de Europese prioriteiten van het middenveld en lokale overheden in Vlaanderen. VLEVA verzamelde deze informatie bij 26 van zijn leden. Wij zijn hen daarvoor bijzonder dankbaar.

Is dit een oproep voor meer of minder Europa? Zeker niet. Beschouw het als een wake-upcall. Onze leden zijn alleszins wakker.

Hebt u de Europese wenslijst van uw organisatie al opgesteld? Nu is het moment om actie te ondernemen. Laat uw stem horen, neem deel aan het debat en geef mee vorm aan onze Europese, en dus ook Vlaamse toekomst. VLEVA helpt u daar graag mee.

Jan Buysse
Algemeen directeur VLEVA

COLOFON

Vlaams-Europees verbindingagentschap vzw
Kortenberglaan 71
1000 Brussel

Verantwoordelijke uitgever
Jan Buysse, algemeen directeur

Vormgeving
Designaid

www.vleva.eu

 @vleva

 @vleva

 @vlevavzw

INHOUD

3	Voorwoord	26	Klimaat en milieu
6	Onderwijs en cultuur	27	Essenscia
7	Cultuurloket	28	Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO)
8	GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap	29	Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)
9	Katholiek Onderwijs Vlaanderen	30	Vlaams Kenniscentrum Water
10	Taalunie	31	Vlaamse Confederatie Bouw
12	Interne markt	32	Onderzoek en innovatie
13	Boerenbond	33	Agrolink Vlaanderen
14	Port of Antwerp	34	Flanders Make
15	Internationale Raad van het Belgisch Notariaat	34	VITO
16	Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG)	35	Vlaamse Hogescholenraad
17	UNIZO	35	Vlaamse Interuniversitaire Raad
19	VOKA	36	Sociale Zaken
22	Regionaal beleid	37	Gezinsbond
23	North Sea Port	39	VERSO
24	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)		
25	De Vlaamse Waterweg nv		

CULTUURLOKET

1. Een impactonderzoek over mobiliteit binnen Europa

Er is een tendens onder de lidstaten om detachering of buitenlandse activiteit aan formele, administratieve meldingen of strenge arbeidsrechtelijke regels te onderwerpen. In België hebben we bijvoorbeeld Limosa. In Frankrijk is er SPSI. Dat verplicht toerende gezelschappen om een Franse vertegenwoordiger aan te duiden die aan de arbeidsinspectie meldt wanneer buitenlandse, gedetacheerde werknemers op het Franse grondgebied zullen werken. De formaliteiten gaan altijd verder dan het simpelweg bezitten van een A1-formulier. Kunnen deze individuele initiatieven van lidstaten aan het vrij verkeer van burgers getoetst worden? Welke impact hebben deze formaliteiten op *mobility* binnen Europa?

2. Een impactonderzoek over 'Incoming culture'

Bij toepassing van de huidige Schengenregels wordt cultuur als 'risicosector' bestempeld. Men gaat ervan uit dat de entourage van artiesten (toermanagers, technici, ondersteunende rollen...) geneigd is om te verdwijnen in de illegaliteit of om asiel aan te vragen. Hierdoor worden visa voor kort verblijf (het zogenaamde visum "C") voor artiesten uit migratiegevoelige gebieden strenger behandeld. Een positief antwoord wordt pas gegeven na lange procedures en enkel voor een zeer korte periode. Een herziening van de Schengenregels ligt op dit moment op tafel. Welke impact hebben onder andere visakosten en het verplicht bewijzen van terugkeergaranties op *incoming culture*?

3. Aandacht voor cultuursector bij hervorming btw-stelsel

Op 4/10/2017 stelde de Europese Commissie een ingrijpende hervorming van het btw-stelsel voor. De overgangsregeling zal tot een definitief btw-stelsel omgevormd worden, maar tevens zullen de lidstaten over meer appreciatiemarge beschikken. Een btw-stelsel dat het bestemmingsbeginsel als basis neemt, laat meer ruimte toe voor de lidstaten om verlaagde tarieven toe te passen. In het voorstel laat men de huidige positieve lijst van vrijstellingen of verlaagde tarieven echter achter zich. Men hanteert een negatieve lijst. Met andere woorden: een lijst van goederen en diensten die ten allen tijde aan het standaardtarief onderworpen zal worden.

Op deze lijst ook:

- Levering van meubilair
- Levering van muziekinstrumenten
- Levering van kunstwerken
- Levering van edele metalen, juwelen en sieraden en
- Levering van aan btw onderworpen goederen overeenkomstig de in artikelen 312 tot en met 325 bedoelde margeregeling.

Deze negatieve lijst is niet zonder gevolg voor de cultuursector.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De hervorming van het btw-stelsel lijkt ons een uitgelezen kans voor de Vlaamse regering om de modernisering van de huidige btw-reglementering aan te grijpen. Om vanuit de fiscaliteit te zorgen voor verdere groeimogelijkheden voor de cultuursector.

GO! ONDERWIJS VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1. Het ontsluiten van meer data(sets) en van onderzoek op Europees niveau met het oog op *evidence based* beleid. Wetenschappelijk onderzoek is fundamenteel voor een kwaliteitsbeleid dat gericht is op excelleren, innoveren en differentiëren. Het ultieme doel is om de leerkansen van lerenden te verhogen en een grotere leerwinst te realiseren. Een grondig wetenschappelijk onderzoek is dé basis voor de overgang van theorie naar praktijk.

Onderwijsinnovatie is belangrijk **én de impact, het effect en de efficiëntie ervan moet gemeten kunnen worden.** Dat kan door het wetenschappelijk onderzoek te steunen. Maar ook door Europees kwaliteitstandaarden en methodes te ontwikkelen om dat op een gestandaardiseerde wetenschappelijke manier te kunnen doen. Via Erasmus+ en Horizon 2020 (of hun opvolgers) zou dat bijvoorbeeld ondersteund kunnen worden.

2. De Europese energie- en milieunormen

De Europese energie- en milieunormen voor gebouwen worden steeds strenger. Voor onderwijsverstrekkers is het een budgettair onmogelijke taak om hun onderwijspatrimonium hier tijdig op af te stemmen. Het zou goed zijn om voor schoolgebouwen een soepelder regelgeving te bekomen. Niet enkel qua timing, maar ook om Europese middelen te kunnen genereren. De mogelijkheid moet onderzocht worden om via leningen van de Europese Investeringsbank versneld te investeren in schoolgebouwen maar dan wel zonder de schuldpositie (Europese begrotingsregels) van de lidstaten negatief te beïnvloeden.

3. In de volgende legislatuur van het Europees Parlement zou er een Belgisch lid moeten komen in de **commissie CULT** (cultuur en onderwijs).

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De Vlaamse regering moet op onderwijsvlak Vlaanderen maximaal aanwezig laten zijn in Europa. Dat kan onder andere door:

- De verhoging van het beschikbare bedrag voor Erasmus+ en Horizon2020 in de EU te steunen.
- Te helpen bij de zoektocht naar stageplaatsen voor Vlaamse studenten in het buitenland.
- Europese studenten in Vlaanderen aan stageplaatsen te helpen.
- Bij het departement Onderwijs voldoende mensen en middelen te voorzien om internationalisering op te volgen en uit te voeren.

KATHOLIEK ONDERWIJS VLAANDEREN

1. Leerlingen leven in een digitale wereld. De meeste leraren leven in het beste geval in een halve digitale wereld. Hoe zorgen we ervoor dat **een lerarenteam aansluiting vindt bij de digitale leefwereld van jonge mensen?** De Scandinavische landen zetten zich enorm in om die kloof te dichten, maar het grootste deel van de EU-lidstaten loopt hopeloos achter.

De digitale kloof dichten tussen leraren en leerlingen zorgt ervoor dat leraren een geschikt aangrijpingspunt vinden om de aandacht van hun leerlingen te vatten. Dat leerlingen gemotiveerd worden én blijven om te leren. Niet alleen de overheden, bedrijven en burgers hebben *digital skills* nodig. Er moet specifieke aandacht gaan naar de digitale vaardigheden van leerkrachten in alle onderwijsniveaus. De Europese Unie kan de uitwisseling van *best practices* mogelijk maken door *peer learning activities* te organiseren.

2. Er is dringend nood aan investeringen om onze schoolgebouwen te moderniseren en vernieuwen. Daarnaast zijn er ook een heleboel nieuwe schoolgebouwen nodig om de capaciteit te verhogen. Gebouwen moeten voor de Europese Unie steeds duurzamer en zuiniger. Wat de kosten ervan doet toenemen. We vragen de Europese Unie om speciale fondsen die scholen kunnen helpen om de schoolinfrastructuur aan te passen aan deze nieuwe normen. Verder kan een uitzondering voor scholenbouw in de Europese begrotingsregels de investeringen in scholen doen toenemen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De Vlaamse regering moet ervoor zorgen dat we over 5 jaar de Europese benchmark halen voor deelname aan levenslang leren. De Europese benchmark is 15%. Vlaanderen scoort al jaren niet meer dan 7%. Daarbovenop heeft de huidige regering ingegrepen door de lerarenopleiding uit het volwassenenonderwijs over te dragen aan de hogescholen. Net zoals een aantal opleidingen van het hoger beroepsonderwijs (EQF, niveau 5). Het cijfer komt zo nog meer onder druk te staan.

De Vlaamse regering moet maatregelen nemen zodat de doorsnee Vlaming sterker gemotiveerd is om te blijven leren. Ook werkgevers moeten zich meer bewust zijn van de voordelen van levenslang leren. Sommige sectoren hebben hiervoor al een goed kader. De onderwijssector hinkt achterop (zie bijvoorbeeld TALIS 2013 - Teaching and Learning International Survey). Leerkrachten worden niet voldoende aangemoedigd tot nascholing. Wat potentieel nefaste gevolgen heeft voor de kwaliteit van het onderwijs.

TAALUNIE

1. De Europese Unie moet ervoor zorgen dat alle Europese talen zich ook als volwaardige talen kunnen blijven ontwikkelen in alle domeinen van de samenleving (werk, zorg, welzijn, onderwijs, cultuur...). Een onderdeel daarvan is de blijvende inzet op terminologielijsten in alle Europese talen, die ook de nieuwe ontwikkelingen en innovaties reflecteren.

2. Er moet meer aandacht zijn voor (passieve) taalbeheersing, zodat meer burgers zich volwaardig en zonder gêne uit de slag kunnen trekken in een meertalige en multiculturele samenleving. Dat betekent meer aandacht voor deze strategieën in het formele, het informele en non-formele leren.

3. De EU moet aandacht blijven schenken aan diversiteit. Specifiek vragen we om oog te hebben voor meertaligheid en multiculturaliteit, en de positie van de afzonderlijke Europese talen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

We verwachten dat de Vlaamse regering blijft werken aan taalvaardigheden in relatie met het vinden van werk. Ook voor kansarme groepen: nieuwkomers met een niet-EU achtergrond, mensen met een migratieachtergrond, laaggeletterden, en anderen. Het is belangrijk om diverse partijen samen te brengen opdat we elkaar kunnen versterken, en niet iedereen opnieuw het wiel moet uitvinden.

Interne markt

BOERENBOND

1. Meerjarenbudget in relatie met de verantwoordelijkheden

Europa kan en wil meer doen. Rond defensie, migratie, veiligheid en tal van andere thema's is een Europese krachtenbundeling aangewezen. Voor niets gaat de zon op. Een en-en-verhaal kan niet betaald worden op kap van de landbouwsector. Enkel een gepast budget zal tot succes leiden.

2. Gemeenschappelijk landbouwbeleid dat zijn naam waardig blijft

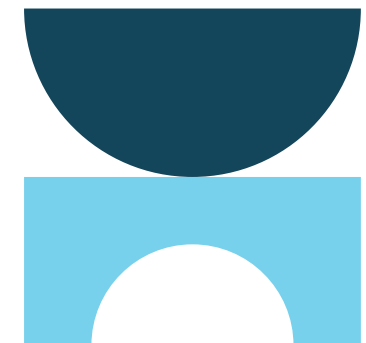
De recente voorstellen zijn weinig hoopgevend. Er is veel vrijheid gegeven aan de lidstaten waardoor het woord 'gemeenschappelijk' uitgehold raakt. Dat mag niet leiden tot verhoogde onzekerheid en intra-Europese concurrentie. Bovendien is het van groot belang dat de aandacht naar actieve landbouwers en hun bedrijven gaat, om de extra doelstellingen rond milieu, klimaat en duurzaamheid te realiseren. De omzetting naar een Vlaams model dient pragmatisch en voldoende onderbouwd te gebeuren in dat algemene kader.

3. Internationale handel verzekeren

De Europese Unie is de grootste markt ter wereld voor landbouwproducten. Met een jaarlijkse in- en uitvoerwaarde van elk 136 miljard euro is het een enorm sterke werkgever. Elk miljard euro extra uitvoer komt overeen met 17.000 jobs. Met invoer moet men bedachtzaam handelen om geen jobs en bedrijven in gevaar te brengen. Daarom is het nodig in onderhandeling te blijven met de andere werelddelen en om te voorzien in sluitende en degelijke handelsakkoorden. Zonder daarbij eigen gevoelige sectoren in de wind te zetten. Landbouw mag niet langer als pasmunt gebruikt worden en moet men net als strategische sterkte uitspelen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

Waar mogelijk moet Vlaanderen een gelijk speelveld garanderen met andere actoren buiten onze regio. Het gaat daarbij vooral over de creatie van een rechtszeker kader. De invoer van maatregelen gebeurt doelgericht en zonder ongewenste effecten voor het bestaan van landbouwbedrijven en -praktijken. Bij de implementatie mag de overheid niet aan *gold-plating* doen (hogere standaarden en eisen opleggen dan de Europese richtlijnen). Een betrouwbare overheid heeft daarin een belangrijke rol te spelen. Ze kan zekerheid geven over investeringen op lange termijn.

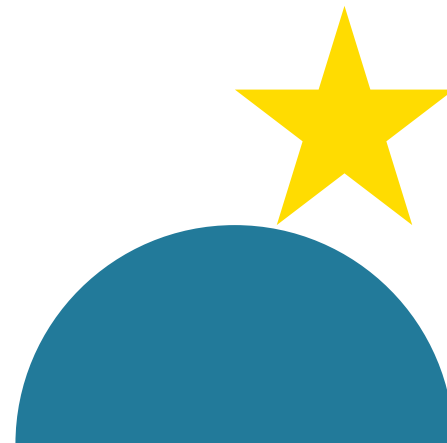
PORT OF ANTWERP

1. De Haven van Antwerpen zet sterk in op de *modal shift*. Belangrijk hiervoor is de **spoorverbinding tussen Antwerpen en Duisburg**, ook wel bekend als de IJzeren Rijn of de 3RX, om vanuit de haven het hinterland te bereiken. In het voorstel voor de *Connecting Europe Facility*-verordening voor de periode 2021-2027 is deze verbinding echter niet verankerd als kernnetwerk-corridor binnen het TEN-T Netwerk. Het is noodzakelijk om Europese steun voor de totstandkoming van de 3RX te kunnen krijgen. Het Europees Parlement heeft deze verbinding opgenomen in het kernnetwerk, maar wij vragen om blijvende aandacht hiervoor naar de trilogie toe.

2. Er zou minstens één Vlaamse MEP in de **TRAN-commissie** moeten zitten. Dat is nu niet het geval, wat bijzonder is voor een land dat zo afhankelijk is van havens en logistiek.

Europese prioriteit voor de Vlaamse Regering

Ook aan de Vlaamse Regering vragen we om binnen de Raad te pleiten voor de erkenning van de verbinding Antwerpen-Duisburg als kernnetwerk-corridor.

INTERNATIONALE RAAD VAN HET BELGISCH NOTARIAAT

1. De Europese Instellingen hebben een bepaalde onderhandelingsbevoegdheid bij de andere internationale instellingen, waaronder de Verenigde Naties, de Wereldbank, de Financial Action Task Force,... Deze instellingen hanteren voornamelijk principes die voortkomen uit het Angelsaksische rechtssysteem. De vertegenwoordigers van de Europese Unie bij deze organisaties moeten tijdens onderhandelingen meer nadruk leggen op de **specificiteiten van het Europese continentale rechtssysteem** met een stelsel van preventieve justitie. We willen het belang van door de overheid gedelegeerde autoriteiten, zoals notarissen en griffiers, meer naar voren brengen. Zij zorgen voor de rechtszekerheid voor de burgers.

2. De Europese Commissie moet binnen het kader van het **e-Justice programma** voldoende fondsen voorzien voor de permanente opleiding van juridische beroepsbeoefenaars. En ook in de verdere interconnectie van nationale registers met betrekking tot het huwelijksvermogen, de bescherming van kwetsbare personen en de gediskwalificeerde bestuurders van vennootschappen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De Vlaamse regering moet voldoende aandacht hebben voor de gevolgen van brexit. We verwachten een duidelijk kader. Niet enkel voor het voeren van handel, maar ook voor de private belangen van Vlamingen in het Verenigd Koninkrijk én van Britten die al jaren in Vlaanderen wonen. Enkel via een duidelijk omschreven juridisch kader kan de notaris zijn informatieplicht nakomen tegenover de burger die door brexit geraakt wordt.

ONDERWIJSVERENIGING VAN STEDEN EN GEMEENTEN (OVSG)

1. Overheidsinvesteringen voeden de economie. Een gebrek aan overheidsinvesteringen – zoals we momenteel in België ondervinden – heeft onvermijdelijk een negatieve impact op de economische groei. Niet voor niets zette de federale overheid een investeringspact op de rails.

Tegelijk is er in Vlaanderen (en België) **dringend nood aan investeringen in scholenbouw**. We lopen mijlenver achter in de vernieuwing van het bestaande gebouwenpark. En door de demografische evolutie is de vraag naar bijkomende schoolinfrastructuur groot. Maar een oplossing komt er niet, omdat de bouwkost toeneemt door de alsnog strengere eisen. De extra gemaakte inspanningen leiden dus niet tot een evenredig aantal nieuwe of vernieuwde vierkante meters onderwijsinfrastructuur.

Een deel van deze hogere bouwkost is het rechtstreekse gevolg van de richtlijnen die Europa oplegt om publieke infrastructuur energiezuiniger en duurzamer te maken. Het is daarom aangewezen dat Europa vanuit zijn structuurfondsen middelen vrijmaakt om te investeren in duurzame schoolgebouwen. Belangrijk daarbij is dat men deze middelen rechtstreeks moet kunnen aanwenden om de bouwkost te betalen.

Eerdere initiatieven, gebaseerd op goedkope leningen, bleken omwille van de lage rente immers nauwelijks of geen effect te hebben. Extra middelen kunnen zowel de investeringen opdrijven, de achterstand in scholenbouw wegwerken én het onderwijspatrimonium duurzamer maken.

UNIZO

1. Eerlijke fiscaliteit

Geen opwaartse druk (Belgische versus Europese drempel) om de btw-vrijstelling voor kleine ondernemingen op Europees niveau te hoog te leggen. Dit om oneerlijke concurrentie tussen zelfstandige ondernemers in hoofd- en bijberoep te vermijden. De Europese Unie moet bovendien aandacht besteden aan de nalevingskosten voor kmo's die btw met zich meebrengt. Ook een snelle voortgang van het btw-schema voor kleine ondernemingen brengt heel wat vereenvoudigingen met zich mee (*VAT SME scheme*).

Unizo pleit voor een fair fiscaal beleid waarbij ook grote en digitale ondernemingen belast worden, daar waar de winst echt wordt gemaakt. Kmo's zien met lede ogen aan hoe anderen wel de vruchten kunnen plukken van een Europees fiscaal lappendeken en zij niet (*CCCTB, Digital Services TAX*).

2. Kmo-vriendelijke wetgeving

98,7% van alle ondernemingen in Europa zijn (kleine) kmo's. Logischerwijs moeten kmo's dan ook het uitgangspunt zijn bij de opmaak van nieuwe regelgeving. Het Europese sleutelprincipe '*Think Small First*', afkomstig uit de *Small Business Act* (2008) en de daaruit volgende 'kmo-test', beaamt deze zienswijze. De nodige instrumenten zijn hiervoor aanwezig in de vorm van de Europese richtlijnen (2015) en de in juli 2017 herziene toolbox voor betere regelgeving.

Helaas stellen we altijd opnieuw vast dat, zowel op Europees als nationaal niveau, de kmo-test niet

of op onvoldoende wijze wordt uitgevoerd. Het gaat dan vooral om een gebrekkige voorafgaande consultatie en/of kostenanalyse. Europa moet daarom haar eigen richtlijnen rond de kmo-test beter naleven. Naast het verhogen van het politiek engagement kan dit verder gestimuleerd worden door:

- De opname van de *Small Business Act* in het Europees semester. Wanneer kmo-organisaties nauwer betrokken worden bij het proces van het Europees semester krijg je vanzelf een betere monitoring van de *Small Business Act*.
- Meer slagkracht te voorzien voor de Raad voor Regelgevingstoetsing bij het uitvoeren van een *impact assessment* (en het evalueren van de kmo-test).

3. Voldoende bescherming voor kmo's tegen oneerlijke handelspraktijken

Eerder dit jaar lanceerde de Europese Commissie een voorstel om oneerlijke handelspraktijken in de agrovoedingssector tegen te gaan. Kmo's in de voedingsketen krijgen vaak te maken met disproportionele contractvoorwaarden door een gebrek aan marktkracht. Grote bedrijven kunnen haast unilateraal voorwaarden opleggen. Het voorstel van de Commissie wil daar komaf mee maken. Door een aantal handelspraktijken te verbieden, krijgen kmo's meer ademruimte. Dit voorstel - bovendien een prachtig voorbeeld van '*think small first*' - komt beter nu dan later.

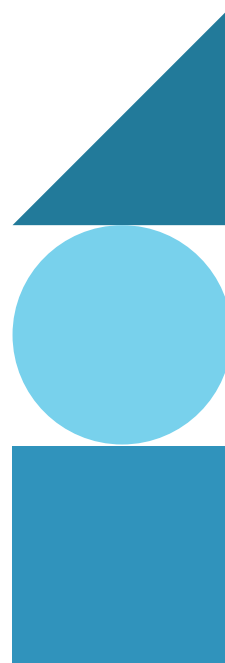
Helaas bevinden niet enkel kmo's in de voedingsketen zich in deze benepen positie. UNIZO vraagt dus Europese actie om ook in andere sectoren oneerlijke handelspraktijken aan te pakken.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De allergrootste uitdaging voor Vlaanderen de komende jaren zal brexit zijn. Vlaanderen zal hard getroffen worden. Welke vorm brexit ook zal aannemen. Met het brexit-actieplan van de Vlaamse regering is een eerste goede stap gezet. Maar, samen met het middenveld en Flanders Investment & Trade moet de regering de vinger aan de pols van de bedrijven blijven houden. Enkel zo kan men bepalen welke hulp op welk moment nodig is. Samen met de verschillende middenveldorganisaties moeten concrete acties opgezet worden om bedrijven te begeleiden.

De Vlaamse regering moet ook nagaan in welke mate expertise kan verworven worden bij kmo's om hen te helpen export te doen met derde landen. Bedrijven die momenteel zaken doen met het Verenigd Koninkrijk, zijn zeker niet altijd vertrouwd met handel voeren met derde landen. Idealiter worden er middelen aangereikt om kmo's te helpen deze expertise te verwerven. Dat kan door uitbreiding van de momenteel voorziene middelen in bijvoorbeeld de kmo-groeisubsidie of de kmo-portefeuille.

Tenslotte moet Vlaanderen tijdens de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader verder blijven ijveren voor Europese steun aan de Europese regio's die het hardst getroffen worden. Het kan niet dat in het huidige MFK het percentage van de af te houden douane-inkomsten teruggedraaid zou worden.

1. Beter bewaken van eenheid en gelijk speelveld van Eenheidsmarkt

Vlaamse ondernemingen worden nog te vaak geconfronteerd met sterk verschillende regelgeving per lidstaat waardoor de centrale idee van een 'Eenheidsmarkt' verloren gaat.

Het versnipperde regelgevende landschap doorheen de EU is niet het gevolg van bewuste, verschillende beleidskeuzes. Er is gewoon een gebrek aan intra-Europese coördinatie over de manier waarop regelgeving precies operationeel zal toegepast worden. VOKA identificeert drie escalerende niveaus waar actie moet ondernomen worden: intra-Belgische eenheid, Benelux eenheid en de EU eenheid.

Het bewaken van dat gelijke speelveld kan door de introductie van een Eenheidsmarkttoetsing. Nationale en regionale beleidsmakers dienen dan een eenvoudige en gefocuste evaluatie uit te voeren die de effecten van nieuwe wetgevende initiatieven op de Eenheidsmarkt in kaart brengt. Daarnaast kan er in het Europese Semester een apart luik gewijd worden aan de Eenheidsmarkt. Met daarin een impactanalyse van nationale en regionale regelgeving op de werking van de Eenheidsmarkt en een handhavingsanalyse van Europese regelgeving.

2. Europese regelgeving die eenvoudig en eenduidig is voor bedrijven

Er heerst nog te vaak onduidelijkheid over de juiste interpretatie van Europese verordeningen voor bedrijven. De ingrijpende Algemene Verordening gegevensbescherming (GDPR) die bol stond van vage begrippen was hier een schoolvoorbeeld van.

Om dit te verhelpen dient de Europese Commissie - in samenwerking met nationale autoriteiten - éénduidige interpretatieve richtlijnen te publiceren voor nieuwe Europese verordeningen. Dergelijke richtlijnen moeten ruim vooraf gepubliceerd worden alvorens de nieuwe verordening in werking treedt. Zo krijgen bedrijven voldoende tijd om hun bedrijfsprocessen aan te passen aan de nieuwe verordeningen.

De EU moet bovendien verdere inspanningen leveren om werkelijk rekening te houden met de noden van kmo's bij het ontwerpen van nieuwe Europese regelgeving.

3. Goede werking van de Schengenzone vrijwaren

Om te vermijden dat lidstaten te snel teruggrijpen naar grenscontroles dient de Europese Commissie de noodzaak en proportionaliteit van grenscontroles telkens snel en efficiënt af te toetsen. In geval van een negatieve evaluatie dient de grenscontrole afgeschaft te worden binnen een zeer korte termijn. De problematiek rond transmigratie vereist in sommige gevallen wel meer controles op bepaalde hotspots zoals havengebieden. Dergelijke controles dienen zoveel mogelijk geconcentreerd plaats te vinden, weg van interne landsgrenzen.

Om het draagvlak te behouden voor intra-Europese migratie is het belangrijk dat deze op een eerlijke manier verloopt. Het uitgangspunt 'gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plaats' is alvast een belangrijk leidend principe om dit te bewerkstelligen.

Desalniettemin is de transversale aanpak die naar voren wordt geschoven in de herziening van de detachingsrichtlijn een twijfelachtige oplossing voor een problematiek die zeer sectorspecifiek van aard is. Daarnaast dient de impact van de herziene detachingsrichtlijn gemonitord te worden opdat een gegronde ex post evaluatie kan uitgevoerd worden. Op basis van deze analyse kan men dan beslissen om al dan niet over te schakelen naar meer sectorspecifieke maatregelen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

Om een gelijk speelveld van de Eenheidsmarkt te versterken moet er meer samenwerking zijn met andere Belgische regeringen, Benelux en EU.

Wat de Europese regelgeving betreft moet de Eenheidsmarkttoetsing eenzelfde uitvoering waarmaken. In de eerste plaats ten opzichte van de buurlanden en in de tweede plaats ten opzichte van de volledige EU. Voor België is het bovendien belangrijk dat er een intra-Belgische afstemming is om binnen België een zo hoog mogelijke geharmoniseerde uitvoering te realiseren. Wat betreft de exclusieve federale en Vlaamse regelgeving moet de Eenheidsmarkttoetsing de zekerheid bieden dat de uitvoering geen negatieve impact heeft op het vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen. Het is wel van groot belang dat de toetsing niet leidt tot een vertraging van het wetgevend proces. Naast een ex ante toetsing is een wederkerende evaluatie van de uitgevoerde regelgeving uiteraard ook wenselijk.

Regionaal beleid

NORTH SEA PORT

1. Grensoverschrijdende infrastructuur: extra budget voor specifieke grens-problematiek

North Sea Port is een grensoverschrijdend havengebied dat door zijn uitzonderlijkheid te maken krijgt met enkele specifieke uitdagingen.

Voor een goede werking van de haven moet:

i. De mobiliteitsinfrastructuur tussen de havens van Gent, Vlissingen en Terneuzen moet geoptimaliseerd worden. Met name de grensoverschrijdende spoorinfrastructuur in het havengebied Gent-Terneuzen vereist investeringen. Er moet binnen de *Connecting Europe Facility* middelen beschikbaar zijn om zo'n grensoverschrijdende projecten op te zetten.

ii. De Europese Unie zich blijven inzetten om de obstakels, als gevolg van grensoverschrijdende samenwerking, weg te werken. Want, het aanleggen van nieuwe spoorwegen over de grenzen heen is niet evident wanneer twee landen (België en Nederland) andere vereisten hanteren.

2. Versnelling van duurzame transitie door investeringen in duurzame transport-modaliteiten

North Sea Port ziet het vervoeren van reststroom uit een fabriek in de haven van Gent naar een fabriek in de haven van Terneuzen via een buizensysteem als een vierde type van mobiliteitsinfrastructuur. Op deze manier gaat energie niet verloren en wordt de haven duurzamer. Het aanleggen van zulke buisleidingen over de landsgrenzen heen botst echter ook op verschillende wetgevingen. Het moet makkelijker worden om zo'n grensoverschrijdende energieprojecten op te zetten. Daarnaast moet de Europese Unie voldoende budget voorzien binnen

de *Connecting Europe Facility* voor energie om zo'n projecten te voltooien.

3. De experimenteerregio: wettelijke obstakels in grensregio's opheffen

Het havengebied van North Sea Port moet gezien worden als een pilootproject. Het kan dienen als *best practice* voor andere regio's in Europa. Het hele havengebied kan ingezet worden als laboratorium. Niet enkel om grensoverschrijdende infrastructuurwerken op te zetten, maar ook om andere samenwerkingen uit de grond te stampen. Hiervoor zullen voor de regio uitzonderingen in bepaalde wetgeving gemaakt moeten worden. Er moet meer dialoog zijn tussen regionale en nationale overheden. De Europese Commissie kan dit project mee ondersteunen, evalueren en wettelijke obstakels tussen de lidstaten verder doen verkleinen of zelfs doen verdwijnen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De Vlaamse regering moet verder de Vlaamse havens verstevigen op de EU corridors. Dit benadrukt de meerwaarde van onze havens en zet ons op de Europese kaart.

VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN (VVSG)

1. Een ambitieus MFK budget met een ambitieus cohesiebeleid dat heel toegankelijk is voor lokale besturen. Het budget moet minstens een stap meer zijn dan het huidige budget (voorbij het status quo). Daarbij willen we binnen het cohesiebeleid een sterk budget voor duurzame stedelijke ontwikkeling.

2. Europa dichterbij de lokale besturen brengen

Er moet een groter draagvlak gecreëerd worden voor Europese regelgeving en de impact ervan op lokale besturen. "Actieve subsidiariteit" van de Europese Unie moet lokale besturen als mede-overheden beschouwen. Zo moeten lokale besturen geconsulteerd worden over EU-beleid op een adequate manier. Verenigingen van lokale besturen moeten erkend worden als representatie van dit bestuur.

3. De Europese Unie moet internationale engagementen nakomen en ten volle vertalen naar concrete acties, waarbij de EU de voorlopersrol ten volle waarmaakt. *Walk the talk* voor het naleven van de klimaatakkoorden Parijs en de visie van de *Sustainable Development Goals* (*Leave no one behind*, transformatie en universaliteit).

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De verbinding tussen de Europese Unie en de lokale besturen moet veel beter ondersteund worden. De EU middelen zijn een uitgelezen kans voor Vlaanderen én de steden en gemeenten om samen beleid te voeren. De Vlaamse lokale besturen zijn mede-overheden en kunnen niet verengd worden

tot louter belanghebbenden. De lokale impact van de Vlaamse vertaling van de EU regelgeving moet gecontroleerd worden bij lokale besturen.

De lokale besturen zouden meer impact moeten kunnen krijgen op EU middelen, door:

- ambitieuze toewijzing van budgetten voor stedelijke duurzame ontwikkeling, en
- een cohesiebeleid-contactpunt op te zetten voor lokale besturen.

DE VLAAMSE WATERWEG NV

1. EFSI – Meerjarig Financieel Kader

In principe zouden de besprekingen voor het Meerjarig Financieel Kader afgelopen moeten zijn voor de Europese verkiezingen. Daarmee zijn dan een groot deel van de budgetten en klijlijnen vastgelegd voor de werking van onder andere *Trans European Network - Transport* (TEN-T) en *Connecting Europe Facility* (CEF) voor de komende programmaperiode. Zo komt er ook meer duidelijkheid binnen CEF waar men de accenten wil leggen voor de programmaperiode 2021-2027. Bij het begin van de lopende programmaperiode werd ook het eerste Junckerplan of EFSI opgestart. Bij de oprichting van het EFSI werd er budget van het CEF gebruikt, waar het budget specifiek werd toegewezen aan transport (en energie en telecom), om het EFSI te financieren. Binnen EFSI is er echter geen sprake van een specifieke toewijzing van budget aan een specifiek thema of doelstelling. Enerzijds betekende dit bijvoorbeeld dat het budget ook voor ziekenhuizen kon gebruikt worden. Anderzijds was het ook mogelijk om binnen EFSI wegprojecten te financieren (wat niet mogelijk is binnen CEF).

Belangrijk bij de opvolging van het nieuwe EFSI voorstel is voornamelijk om te vermijden dat van het nieuwe MFK - en dan meer specifiek CEF 2012-2027 - opnieuw budget wordt afgeroomd om het nieuwe EFSI te financieren. Want het CEF budget is gelijk gebleven, ondanks de vele noden op Europees vlak. Het is gezien de inflatie sowieso al een stuk lager dan in de lopende programmaperiode.

2. NAIADES

NAIADES (Actieprogramma voor binnenscheepvaart) is momenteel nog niet opgenomen in het

werkprogramma van de Europese Commissie. Maar, dat is wel belangrijk. Enerzijds voor de afronding van NAIADES II en anderzijds voor het uittekenen van NAIADES III voor de volgende programmaperiode. Op dit ogenblik staat er nog niets concreets op papier voor de volgende periode. Het is wel van belang om dit bij de Europese Commissie te blijven benadrukken. Ook binnen INE (*Inland Navigation Europe*) wordt er bij de Europese Commissie gelobbyd om het programma verder te zetten. Een eerste positief punt op dat vlak is het feit dat er een *Midterm Review* van NAIADES II werd gepubliceerd in september 2018. Dat betekent dat er budgetten kunnen vrijgemaakt worden voor de volgende programmaperiode.

Wanneer de Europese Commissie toch al denkpistes lanceert in 2019 voor NAIADES III is het belangrijk om de vinger aan de pols te houden en om de voor ons belangrijke prioriteiten mee te geven.

In dit kader is het ook van belang te melden dat de Europese Commissie een nieuwe werkgroep rond *Good Navigation Status* zal oprichten binnen NAIADES II. Dat is zeker ook belangrijk voor de verdere invulling van de minimale vereisten voor binnenvaartprojecten binnen TEN-T.

Klimaat & milieu

ESSENSCIA

1. Geef voorrang aan innovatie voor een succesvol klimaatbeleid

Stem het Europese klimaatbeleid af op het innovatiepotentieel van de Europese industrie. De voortrekkersrol van Europa moet zich richten op innovatie en de ontwikkeling van technologieën die wereldwijd kunnen bijdragen aan een succesvolle aanpak van de klimaatuitdaging. Daarvoor is een evenwichtig, innovatiegedreven en globaal klimaatbeleid nodig. Een beleid dat de Europese industrie voldoende slagkracht biedt om te kunnen concurreren op internationale schaal en om te blijven investeren in duurzame innovaties. Erken de chemie-industrie als bondgenoot in de transitie naar een klimaatneutraal Europa.

2. Werk de wettelijke drempels weg die de circulaire economie afremmen

De bestaande product- en afvalwetgevingen zijn complex en maken dat de regels voor recyclage of hergebruik van bepaalde stoffen of materialen verschillen van land tot land. Zo wordt in het Europese emissiehandelssysteem ETS gerecycleerde koolstof op dezelfde manier belast als fossiele koolstof. Binnen de context van een circulaire economie is het contradictorisch en nefast dat dergelijke innovaties gepenaliseerd worden. Voor de omschakeling naar een circulaire economie en een klimaatneutraal Europa zal ook veel meer duurzame energie nodig zijn. Het is dus noodzakelijk dat de Europese energieambities beter afgestemd worden op de klimaatambities, zodat innovaties niet gedwarsboemd worden door tegenstrijdige doelstellingen.

3. Onderhandel constructieve handelsrelaties met het Verenigd Koninkrijk, ook na de brexit

Zorg voor regulatoire convergentie op het vlak van de Europese REACH-wetgeving door bestaande registraties, autorisaties en goedkeuringen wederzijds te erkennen. Behoud het Verenigd Koninkrijk met raadgevende stem in het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) en het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) om een gelijkvormige productwetgeving te garanderen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

Pas het principe van een *level playing field* consequent toe in de werking van de overheidsadministraties en leg dit expliciet vast in de regeerakkoorden. Doe dit voor alle beleidsdomeinen waarop Europese wetgeving moet worden geïmplementeerd. Anders gezegd: volg de Europese richtlijnen tijdig en correct op. Niet meer, maar ook niet minder. Gelijke spelregels binnen de Europese Unie zijn essentieel om de concurrentiekracht van onze bedrijven op peil te houden. Geen *gold-plating* dus waarbij Brussel, Vlaanderen of België verder gaat dan wat Europa voorschrijft.

INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK (INBO)

1. Volgens INBO is het behoud van biodiversiteit dé topprioriteit voor de komende jaren

Biodiversiteit en ecosysteemdiensten zijn cruciaal voor het levensonderhoud en welzijn van iedereen. Voor het leveren van voedsel, energie en proper water, voor het reguleren van het klimaat en de luchtkwaliteit en voor goede fysieke en mentale gezondheid. Daarnaast is het behoud van biodiversiteit essentieel om de *UN Sustainable Development Goals* (SDGs) te bereiken.

Wat wij willen suggereren, is dat het Europees Parlement en de Europese Commissie het IPBES 'Regional Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services for Europe and Central Asia' ter harte nemen en in hun beleid rekening houden met de aanbevelingen van dat rapport. Dat kan bijvoorbeeld door *mainstreaming* van het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in alle sectorale beleidsmaatregelen.

Eén van de belangrijke voorwaarden voor het behoud van biodiversiteit is uiteraard een doorgedreven klimaatbeleid. Meteen ook onze tweede prioriteit.

2. Een goede implementatie van het klimaatakkoord

Europese prioriteit voor de Vlaamse Regering

Het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en ecosysteemdiensten, en een goede implementatie van het klimaatakkoord.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE (VLIZ)

1. Energietransitie en CO2 neutrale economie

Deze prioriteit sluit aan bij onze institutionele doelstellingen en kan concreet bijdragen aan het debat op Europees niveau. De realisatie van verschillende verbintenissen van de EU en de lidstaten om de grote maatschappelijke uitdagingen aan te gaan (milieu, luchtkwaliteit, duurzame productiesystemen, circulaire economie, duurzame ontwikkeling, het Parijs akkoord, SDG13, SDG14...) komen grotendeels samen in de aanpak van het klimaatvraagstuk.

Het klimaatvraagstuk en het klimaatdebat heeft recent ook de aandacht gericht op de oceaan en de rol van de oceaan in het opvangen van de klimaatwijziging. De oceaan genereert niet alleen 50% van de zuurstof die wij inademen, het absorbeert ook een substantieel deel van de temperatuurstijging en van de CO2. Om dit vraagstuk op te lossen, moeten we ons richten op technologieën die broeikasgassen en CO2 reduceren en de energietransitie mogelijk maken, zowel op zee (bijvoorbeeld maritiem transport) als op land.

Dit laat de Europese Unie toe om haar voortrekkersrol te versterken in een aantal hoogtechnologische domeinen (innovatie en bedrijfswereld) zoals *ocean energy* (wind, golven, stroming...) en om een leiderspositie in te nemen in de globale 'duurzaamheidsagenda'. Voorbeelden zijn de investeringen in het schip van de toekomst, vlottende windenergie platformen.

2. Energietransitie en duurzame oceaan-economieën

Dezelfde redenering is van toepassing voor de tweede prioriteit. Hier leggen we de nadruk op de toepassingen in de oceaanomgeving. De wisselwerking tussen land, zee en klimaat is niet los van elkaar te koppelen. De

innovaties en technologische ontwikkelingen aan land hebben een impact op de oceaan, het klimaat en vice versa. Het debat is al aan de gang en onderzoek en innovatie is ervan doordrongen.

Toch moet het nog sterker doorgevoerd worden via de verschillende beleidsniveaus en beleidsbeslissingen in de Europese Unie. Bewijs hiervan is het debat rond het opvoeren van het budget voor *Horizon Europe*. De hoogdringendheid voor het aanpakken van deze vraagstukken vergt een daadkrachtig beleid en coherente investeringen in deze thema's (in tegenstelling tot bijvoorbeeld het behoud van subsidies naar een landbouwbeleid die een negatieve invloed hebben op klimaatproblematiek).

3. Oceaanonderzoek en innovatie voor duurzame blauwe economieën

Dit is niet enkel voor het Europese, maar ook voor het Vlaamse niveau belangrijk (zie Europese prioriteit voor de Vlaamse regering).

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

Op Vlaams niveau liggen de troeven en uitdagingen niet enkel bij het energie-klimaat-vraagstuk, maar eerder in het bredere spectrum van innovatieve toepassingen. Het marien onderzoek en innovatieve toepassingen moeten de ontwikkelingen in de blauwe economie helpen bijdragen aan oplossingen voor die grote uitdagingen (duurzame voedselproductie, circulaire economie...). Een doordacht en gericht beleid om verder in te zetten op onderzoek (zowel fundamenteel als toegepast) en innovatie voor een blauwe economie kan Vlaanderen versterken in haar groeipad naar één van de meest innovatieve regio's.

VLAAMS KENNISCENTRUM WATER

1. De Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling (*Sustainable Development Goals*) moet hêt kader zijn van waaruit beleid wordt ontwikkeld. SDG's moeten worden opgenomen in de beleidscyclus (o.a. op het niveau van de impact assessment en beleidsevaluaties).

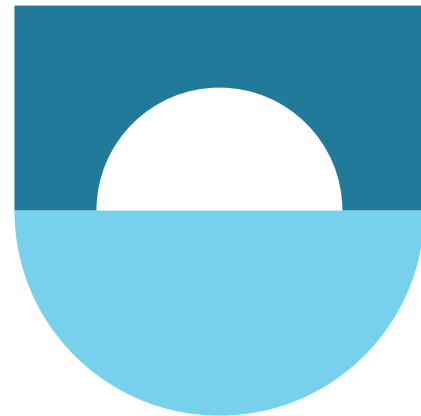
2. Eerder dan politiek acceptabele opties op tafel te leggen om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken en te kiezen voor 'de beste optie', is het aangewezen **om een duidelijke doelstelling voorop te stellen**. Op basis daarvan wordt dan een plan/strategie uitgewerkt om het gewenste resultaat te behalen:

- De concrete doelstellingen dienen in lijn te liggen met de SDG's
- Een concreet plan van aanpak gebaseerd op systeemdenken en systeemanalyse

3. In 2018 werd voor de verschillende lidstaten de *baseline* vastgelegd voor de indicator **water stress**. Deze indicator geeft de verhouding weer tussen de totale hoeveelheid zoetwater opgenomen en de totale hoeveelheid hernieuwbare zoetwaterbronnen. Landen beginnen waterstress te vertonen wanneer deze indicator meer dan 25% bedraagt.

Water draagt bij aan de welvaart van onze maatschappij. Om de waterbeschikbaarheid veilig te stellen moet het de ambitie zijn om de water stress indicator, zoals vastgelegd door de Verenigde Naties in het kader van de *Sustainable Development Goals*, terug te brengen onder de veilige waarde van 25% tegen 2030. Voor België staat deze voorlopig op 56%.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering
De Vlaamse regering moet een ondersteunend kader opzetten voor demonstratieprojecten die passen binnen de gekozen strategie om de SDG's te realiseren.

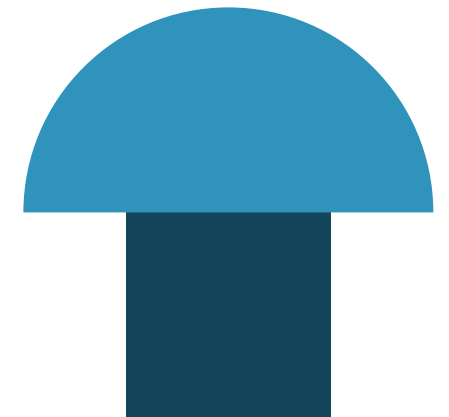
VLAAMSE CONFEDERATIE BOUW

1. De Europese Unie moet toezien op een **aangepaste werking van de Europese arbeidsmarkt** met respect voor de sociale rechten. Specifiek door een efficiënte implementatie van de bepalingen van de aangepaste richtlijn op de detachering, en van de reglementen over de coördinatie van de sociale zekerheidssystemen.

2. De mobilisatie van verschillende **investeringsinstrumenten** om de energieprestaties van gebouwen continu te verbeteren, in de eerste plaats via de renovatie van het bestaande gebouwenpatrimonium. In Vlaanderen moet het renovatieritme bijna verviervoudigen, maar ook in Duitsland zou het moeten verdubbelen. **Energetische gebouwenrenovatie** moet een prioritaire doelstelling worden. Voor nieuwbouw moeten de eisen niet verder verstrengd worden.

3. De recyclagesystemen die in Vlaanderen al toegepast worden, moeten op Europees niveau gepromoot worden. Men moet er bovendien rekening mee houden bij de opmaak van Europese regelgeving. Nu is het sloopbeheersysteem Tracimat bij de Europese commissie al erkend als *best practice*.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering
Vlaanderen moet bij de Europese Unie pleiten voor meer investeringsmogelijkheden voor het renoveren van het bestaande gebouwenpatrimonium en het helpen promoten van Vlaamse *best practices* (zoals Tracimat) binnen Europa.

Onderzoek & innovatie

AGROLINK VLAANDEREN

1. Het belang en geloofwaardigheid van de wetenschap wordt dikwijls in vraag gesteld door verschillende actoren. Dat terwijl *citizen science* aan belang wint, en de inspraak van ngo's in *participatory decision making* steeds groter wordt. Het concept van co-creatie - waarbij verschillende actoren betrokken worden en er een maatschappelijke relevantie is van het wetenschappelijk onderzoek met voldoende impact - wordt ondersteund. Wetenschappelijke feiten zijn echter belangrijk als basis en grondslag om te evalueren en om belangrijke beslissingen te nemen. **Het herstellen van de geloofwaardigheid en de belangrijke rol van de wetenschap is daarom cruciaal in het maatschappelijk debat.** Dat moet ondersteund worden door steunprogramma's. Bovendien moet het evenwicht bewaard blijven tussen de verschillende actoren in wetenschaps- en innovatieprojecten, waarbij de wetenschappelijke onderbouwing primeert. **Er is ook dringend meer nood aan samenwerking tussen wetenschappers uit verschillende disciplines. Enkel zo zal men vaker tot een consensus komen over de belangrijke maatschappelijke thema's zoals klimaat en duurzaamheid.**

2. Door de 'schandaalsfeer' die er heerst (vragen rond foute praktijken of fout in beeld gebrachte praktijken van dierenwelzijn, pesticiden, gmo's, vleesconsumptie), kruipen steeds meer landbouwers in hun schelp. Hun kinderen zijn niet langer bereid het bedrijf over te nemen. Er zijn steeds minder studenten aan de universiteiten en/of hogescholen die voor de richting landbouw kiezen. Het risico is te groot geworden. Er is bijzonder veel onzekerheid over

de toekomst. **Het creëren van stimulantia om de landbouwsector voor de jongere generatie aantrekkelijk te maken, is daarom heel belangrijk. Rendabiliteitsverhoging in de landbouw, eventueel gekoppeld aan onderwerpen zoals bedrijfsopvolging, robotisatie, minder inputs, en valorisatie van nevenstromen, is daarom prioritair.**

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De digitalisering, inclusief datamanagement, zal ons werk en onderwijs enorm veranderen. Ook de manier waarop wetenschap uitgeoefend wordt en kennis verspreid. Er is momenteel veel kennis aanwezig, bij onderzoeksinstituten en kenniscentra in Vlaanderen, die helaas toch verloren gaat. **Er moet dringend geïnvesteerd worden in open access dataplatformen. Zo kan de kennis, geproduceerd door de publieke sector via projectmatig en ander onderzoek, verzameld en gebundeld worden.** Het slaat niet enkel op kennis die voortkomt uit academisch onderzoek. Want die wordt slechts gedeeltelijk gecapteerd in publicaties. Maar, het gaat ook over kennis die ontstaat uit toegepast onderzoek en praktijkkennis, inclusief digitale tools. Die laatste is relevant voor verschillende actoren, waaronder zeker de eindgebruiker (bijvoorbeeld een platform voor kennis in de landbouw).

FLANDERS MAKE

1. De Europese instellingen moeten **voldoende middelen** vrijmaken (meer dan €120 miljard) voor het volgende kaderprogramma **Horizon Europe**. Versimpel de toetreding en administratieve last en adresseer de lage succesratio voor de deelnemers.

2. We willen graag de **drempel voor kmo's** verlaagd zien om te profiteren van Europese innovatiefondsen. Dat kan door specifiek hierop gerichte programma's zoals het kmo-instrument in Horizon 2020 op te zetten. Geef kmo's meer en betere toegang tot Europese risk-funding en beloon hiermee het nemen van ondernemersrisico.

3. De Unie moet ervoor zorgen dat al haar mensen - ongeacht leeftijd, afkomst of welvarendheid - baat hebben bij de huidige trend van **digitalisering in het dagelijkse leven**. Ondersteun de beschikbaarheid van voldoende arbeidskrachten die deze digitalisering in de bedrijven en onderzoekscentra mee vorm kunnen/moeten geven.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

Blijf de interregionale programma's, gefinancierd door de structuurfondsen, ondersteunen (EFRO/ Interreg)

VITO

1. Het nieuwe EU-programma voor onderzoek en innovatie (2021-2027): Horizon Europe (HEU)

VITO vraagt de EU-instellingen om bijzondere aandacht te besteden aan de verdere invulling van Horizon Europe. Men moet inzetten op het gezamenlijk uitvoeren van multidisciplinair en coöperatief onderzoek, gericht op het oplossen van grote maatschappelijke problemen (Clusters: *Climate, Energy & Mobility, Food & Natural Resources, Health, Digital & Industry*). VITO heeft haar prioriteiten binnen deze maatschappelijke clusters al gedetailleerd overgemaakt aan het departement EWI.

Verder is het belangrijk dat het nieuw Horizon Europe programma snel aansluit op het vorige (Horizon 2020), zodat er geen *funding gap* optreedt.

2. Het versnellen van de transitie naar een duurzamere wereld.

Om de omslag naar een duurzame wereld te versnellen, is het combineren van digitalisering en duurzaamheid belangrijk. De EU-instellingen moeten streven naar een maximale synergie tussen beide, opdat zij elkaar optimaal versterken.

VLAAMSE HOGESCHOLENRAAD

1. Om het Europese onderwijsbeleid (bijvoorbeeld het nieuwe Erasmusprogramma) beter te kunnen opvolgen, zouden wij graag een **Vlaams Europees parlamentslid in de commissie CULT** hebben. Dat is op dit moment niet het geval. Daardoor missen we veel rechtstreekse informatie en kansen tot input.

2. Voor het **nieuwe Europese Kaderprogramma**: vraag steun vanuit het Europees Parlement en de Europese Commissie om in de 'Third Pillar' van Horizon Europe tegemoet te komen aan de vraag van Europees Parlamentslid, Dan Nica (rapporteur van Horizon Europe). Hij vraagt **800 miljoen euro voor incrementeel onderzoek**. Een voorbeeld: de uitvinding van het wiel is een *breakthrough innovation*, maar de uitvinding van de luchtband rond het wiel is incrementele innovatie.

3. Voor Horizon Europe:

We vragen het Europees Parlement en de Europese Commissie om in de *Mission Boards* van de *European Innovation Council* (EIC) en in de *European Institute of Technology* (EIT) **experten te kiezen die uit de hogescholen (*Universities of Applied Sciences*) komen** of die bekend zijn met het praktijkgericht onderzoek aan de hogescholen.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

VLHORA zou graag zien dat de Vlaamse regering het nieuwe Erasmusprogramma (onderwijs) en Horizon Europe (onderzoek) met de door het Europees Parlement voorgestelde budgetverhoging goedkeurt.

VLAAMSE INTER-UNIVERSITAIRE RAAD

1. Het Verenigd Koninkrijk vormt al heel lang een geprivilegieerde partner voor academische samenwerking met onze universiteiten. De partnerschappen zijn intens en bieden grote meerwaarde voor alle betrokken partijen. Het eventueel wegvallen van deze contacten zal ongetwijfeld leiden tot verschraling. In het licht van de nakende brexit hopen wij dat de Europese Unie de financieringsmechanismen voor academische samenwerking (mobiliteit van studenten en docenten, gezamenlijke onderzoeksprojecten) vrijwaart.

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

VLIR vraag aan de Vlaamse regering om, samen met de Belgische, binnen de Europese Unie het voortouw te nemen om de financieringsmechanismen voor academische samenwerking met het Verenigd Koninkrijk te behouden. Al dan niet binnen het kader van de door de Vlaamse regering voorgestelde Noordzeestrategie.

Sociale Zaken

GEZINSBOND

1. Consumentenbescherming: betere regelgeving en informatieverbreiding rond hormoonverstoorders, gezonde voeding en gokken

Kinderen en andere kwetsbare groepen zijn over het algemeen kwetsbaarder dan gezonde volwassenen voor de gezondheidseffecten van milieuproblemen, van gevaarlijke chemicaliën in producten, en van te hoge zout-, vet- en suikergehaltes in voedsel. Hoewel ze een significant deel uitmaken van de Europese consumenten, worden hun belangen zelden in rekening genomen. De Gezinsbond vraagt daarom dat de kindnorm centraal komt te staan in alle beleidsvorming en alle acties van de EU. Vooral in product- en milieunormen, gezondheids-, consumenten- en mediabeleid.

Gezinnen kopen in vertrouwen, maar kennen de samenstelling van de meeste verbruiksgoederen niet. Een strikter productbeleid is nodig om milieubelastende producten te weren en het aanbod van duurzame goederen en diensten te stimuleren. We vragen een uniforme kaderwetgeving voor chemicaliën in consumentenproducten in plaats van regelgeving per productgroep. Daarnaast pleiten we voor een Europees keurmerk dat veiligheid, milieu- en gezondheidsimpact controleert en dat gevaarlijke en schadelijke producten onmiddellijk uit de hele Unie weert. Dit moet ook de verkoop via internet, in het bijzonder van medicatie en de verkoop van schadelijke en onveilige namaakproducten, omvatten.

2. Work-Life balance: betere vergoeding van ouderschaps- en zorgverlof

Voldoende tijd voor zorg is van onschatbaar belang voor de levenskwaliteit van gezinnen. Verlofstelsels zijn een belangrijk element in het verlichten van de combinatie tussen gezin, zorg en werk. We blijven vragende partij voor een coherent pakket van maatregelen die de combinatie gezin, zorg en werk mogelijk maken.

Verlofmaatregelen moeten toelaten om zorg op te nemen, voor kinderen of familieleden met een zorgnood. Het moet gaan om een coherent geheel (met zowel moederschaps-, vaderschaps-, ouderschaps-, zorg-, adoptie- en pleegverlof) waar alle werkenden recht op hebben. Enkele principes om hierbij te respecteren zijn:

- zekerheid: jobzekerheid, adequaat loon, gelijkgestelde periode voor pensioen, opbouw van sociale zekerheids- en andere rechten tijdens de verlofperiodes
- flexibiliteit: flexibele opnamemodaliteiten, geen of korte anciënniteitsvereisten
- niet-overdraagbaarheid tussen de beide ouders

Een goede implementatie van dit pakket voor eenoudergezinnen, adoptiegezinnen, pleeggezinnen, en in het statuut van zelfstandigen, verdienen daarbij speciale aandacht.

3. Mantelzorg: investeren in voldoende toegang tot en uitbouw van *community based services*

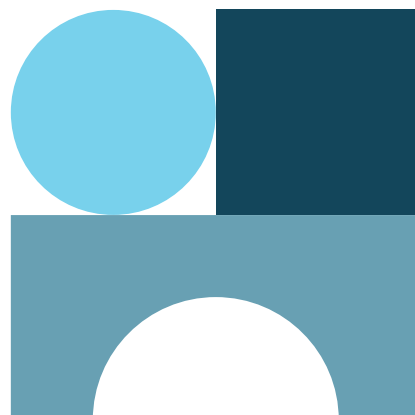
We pleiten voor meer investering in een zorgzame samenleving en maatschappelijk verantwoorde zorg. De huidige demografische tendens zet

grote druk op gezinnen. Er is een gebrek aan toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking, chronische ziekten en ouderen. Zorg moet steeds een antwoord bieden op bestaande zorgnoden binnen gezinnen en hun zorgkeuzes respecteren. Zorgende gezinnen verdienen ondersteuning om hun draagkracht te verhogen zodat actieve inclusie van personen met een zorgbehoefte en zorgende gezinnen mogelijk wordt. Verhoogde toegankelijkheid van diensten en voorzieningen en wachtlijsten wegwerken, maakt van mantelzorg een keuze in plaats van een noodzaak. Een keuze die Europa, gezien de tendens naar de-institutionalisering en vermaatschappelijking van zorg ook maximaal dient te erkennen en ondersteunen. **Maatregelen ter erkenning van verworven competenties en investering in herscholing** moeten herintrede op de arbeidsmarkt na een periode van zorg voor een gezins-, familielid of kennis vergemakkelijken.

Europa moet alle zorgvormen monitoren op hun kwaliteit, op hun bijdrage aan levenskwaliteit en maatschappelijk welzijn en op hun antwoord op essentiële noden. Het is belangrijk dat Europa **sociale rechtvaardigheid in de vorm van het principe van proportioneel universalisme, en toegankelijkheid door middel van voldoende betaalbare voorzieningen, verzekert.**

Europese prioriteit voor de Vlaamse regering

De Vlaamse regering moet pleiten voor het verbeteren van de luchtkwaliteit en aandacht voor veilige en gezonde luchtkwaliteitsnormen voor kwetsbare groepen, met name (ongeboren) kinderen.

VERSO

1. Versterking van de Europese pijler van sociale rechten

De sociale pijler is een ambitieus en waardevol project dat op lange termijn heel wat verbeteringen kan voortbrengen. Socialprofitondernemingen zijn in dit verband onvermijdelijke partners. Zij zitten op de eerste rij om dit te concretiseren in de verschillende domeinen. In het bijzonder wanneer het gaat over hoofdstuk drie van deze pijler: sociale bescherming en inclusie. De sociale pijler moet een concreet werkinstrument worden.

De social profit pleit er voor dat in het Europese semester meetbare sociale criteria en indicatoren vastgelegd worden. Hierdoor zal de Europese Commissie de nationale begrotingen niet alleen beoordelen naar hun budgettaire en economische doelstellingen, maar ook naar hun sociaal gehalte.

2. De Europese Structuur- en Investeringsfondsen: ESIF 2021-2027

De EU heeft haar Structuur- en Investeringsfondsen opgezet om bij te dragen tot haar cohesie en de inhaalbeweging van de minder rijke landen te bevorderen. Met deze fondsen kunnen tal van sociale doelstellingen projectmatig gerealiseerd worden. Zowel voor de private voorzieningen als voor lokale en regionale overheden.

In de voorbije programmaperiode hebben socialprofitondernemingen nog te weinig gebruik gemaakt, of te weinig kunnen gebruik maken, van deze fondsen. **De operationele programma's ESF, EFRO en Interreg moeten beter ingezet worden en moeten vertrekken vanuit maatschappelijke uitdagingen.** De programma's moeten prioritair focussen op

objectieven zoals sociale inclusie, versterking van sociaal ondernemerschap, groei van de sociale economie en vergrijzing.

Er moet voldoende aandacht gaan naar de medewerkers in de social profit. Zij zijn het kapitaal van de sociale ondernemingen. In de socialprofitsectoren, waar men zéér vaak te maken heeft met mensen in een precare situatie (ziekte, ouderdom of laaggeschooldheid), zijn het de medewerkers die het verschil maken. Deze medewerkers verdienen dus bijzondere aandacht, zowel bij de toeleiding, de aanwerving, de permanente vorming, als de retentie, in de sector.

De Europese structuurfondsen moeten voor kleinere socialprofitorganisaties toegankelijk zijn. Het overgrote deel van de socialprofitorganisaties zijn eerder kleine (of soms middelgrote) organisaties die niet beschikken over de nodige ervaring bij het opstellen van aanvragen voor steun. De Europese structuurfondsen kunnen nochtans, in het bijzonder voor hen, een belangrijke financiële steun zijn bij vernieuwende projecten. Wil elke socialprofitonderneming gelijke toegang (en kansen) krijgen tot de structurele fondsen, dan is meer ondersteuning van de projectindieners noodzakelijk. Dat kan bijvoorbeeld via begeleiding bij de indiening van projecten of het opzetten van infosessies. Anders loopt men het risico dat de middelen niet gaan naar de doelgroep waarvoor ze bedoeld zijn, maar wel naar hen die over de meeste knowhow beschikken in het 'binnenrijven' van Europese middelen. Dat vergt **administratieve vereenvoudiging bij de projectindiening en de inhoudelijke rapportage achteraf.** De socialprofitvertegenwoordigers pleiten er daarom voor om projectoproepen zo duidelijk, en gefocust mogelijk, op te stellen.

